

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ഏകോനസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകോനസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

ഭരതസ്യ ചിന്താ തം പ്രസാദയിതും മിത്രാണാം പ്രയാസസ്തൈഃ പൃഷ്ടേന
ഭരതേന തേഷാം സമക്ഷേ സ്വദ്യഷ്ടസ്യ ഭയങ്കരദുഃസ്വപ്നസ്യ വർണനം

യാമേവ രാത്രിം തേ ദൂതാഃ
പ്രവിശന്തി സു താം പുരീം |
ഭരതേനാപി താം രാത്രിം
സ്വപ്നോ ദൃഷ്ടോഽയമപ്രിയഃ || 2.69.1 ||

വ്യുഷ്ടാമേവ തു താം രാത്രിം
ദൃഷ്ട്വാ തം സ്വപ്നമപ്രിയം |
പുത്രോ രാജാധിരാജസ്യ
സുഭൃശം പര്യതപ്യത || 2.69.2 ||

തപ്യമാനം തമാജ്ഞായ
വയസ്യാഃ പ്രിയവാദിനഃ |
ആയാസം വിനയിഷ്യന്തഃ
സഭായാം ചക്രിരേ കഥാഃ || 2.69.3 ||

വാദയന്തി തദാ ശാന്തിം
ലാസയന്ത്യപി ചാപരേ |
നാടകാൻയപരേ സ്മാഹു -
ർഹാസ്യാനി വിവിധാനി ച || 2.69.4 ||

സ തൈർമഹാത്മാ ഭരതഃ
 സഖിഭിഃ പ്രിയവാദിഭിഃ |
 ഗോഷ്ടീഹാസ്യാനി കുർവദ്ഭി -
 ര്ന പ്രാഹൃഷ്യത രാഘവഃ || 2.69.5 ||

തമബ്രവീത് പ്രിയസഖോ
 ഭരതം സഖിഭിർവൃതം |
 സുഹൃദ്ഭിഃ പര്യുപാസീനഃ
 കിം സഖേ നാനുമോദസേ || 2.69.6 ||

ഏവം ബ്രുവാണം സുഹൃദം
 ഭരതഃ പ്രത്യുവാച ഹ |
 ശൃണു ത്വം യന്നിമിത്തം മേ
 ദൈന്യമേതദുപാഗതം || 2.69.7 ||

സ്വപ്നേ പിതരമദ്രാക്ഷം
 മലിനം മുക്തമൂർധജം |
 പതന്തമദ്രിശിഖരാത്
 കലുഷേ ഗോമയേ ഹൃദേ || 2.69.8 ||

പ്ലവമാനശ്ച മേ ദൃഷ്ടഃ
 സ തസ്മിൻ ഗോമയേ ഹൃദേ |
 പിബന്നഞ്ജലിനാ തൈലം
 ഹസന്നിവ മുഹൂർമുഹുഃ || 2.69.9 ||

തതസ്തിലോദനം ഭുക്ത്യാ
 പുനഃ പുനരധഃശിരാഃ |
 തൈലേനാഭ്യക്തസർവാംഗ -
 സ്തൈലമേവാൻവഗാഹത || 2.69.10 ||

സ്വപ്നേപി സാഗരം ശുഷ്കം
 ചന്ദ്രം ച പതിതം ഭൂവി |
 ഉപരുദ്ധാം ച ജഗതീം
 തമസേവ സമാവൃതാം || 2.69.11 ||

ഔപവാഹ്യസ്യ നാഗസ്യ
 വിഷാണം ശകലീകൃതം |
 സഹസാ ചാപി സംശാന്താ
 ജ്വലിതാ ജാതവേദസഃ || 2.69.12 ||

അവദീർണാം ച പൃഥിവിം
 ശുഷ്കാംശ്ച വിവിധാൻ ഭ്രമാൻ |
 അഹം പശ്യാമി വിധ്യസ്താൻ
 സധുമാംശ്ചൈവ പർവതാൻ || 2.69.13 ||

പീഠേ കാർഷ്ണായസേ ചൈവ
 നിഷണ്ണം കൃഷ്ണവാസസം |
 പ്രഹരന്തി സു രാജാനം
 പ്രമദാഃ കൃഷ്ണപിംഗലാഃ || 2.69.14 ||

ത്വരമാണശ്ച ധർമാത്മാ
 രക്തമാൽയാനുലേപനഃ |
 രഥേന ഖരയുക്തേന
 പ്രയാതോ ദക്ഷിണാമുഖഃ || 2.69.15 ||

പ്രഹസന്തിവ രാജാനം
 പ്രമദാ രക്തവാസിനീ |
 പ്രകർഷന്തി മയാ ദൃഷ്ട്വാ
 രാക്ഷസീ വികൃതാനനാ || 2.69.16 ||

ഏവമേതൻമയാ ദൃഷ്ട -
 മിമാം രാത്രിം ഭയാവഹാം |
 അഹം രാജോഽഥവാ രാജാ
 ലക്ഷ്മണോ വാ മരിഷ്യതി || 2.69.17 ||

നരോ യാനേന യഃ സ്വപ്നേ
 ഖരയുക്തേന യാതി ഹി |
 അചിരാത്തസ്യ ധൂമ്രാഗ്രം
 ചിതായാം സമ്പ്രദൃശ്യതേ || 2.69.18 ||

ഏതന്നിമിത്തം ദീനോഽഹം
 ന വചഃ പ്രതിപുജയേ |
 ശുഷ്യതീവ ച മേ കന്ദോ
 ന സ്വസ്ഥമിവ മേ മനഃ || 2.69.19 ||

ന പശ്യാമി ഭയസ്ഥാനം
 ഭയം ചൈവോപധാരയേ |
 ഭ്രഷ്ടശ്ച സ്വരയോഗോ മേ
 ഛായാ ചാപഗതാ മമ |
 ജുഗുപ്സു ഇവ ചാത്മാനം
 ന ച പശ്യാമി കാരണം || 2.69.20 ||

ഇമാം ച ദുഃസ്വപ്നഗതിം നിശ്ചയ ഹി
 ത്വനേകരുപാമവിതർകിതാം പുരാ |
 ഭയം മഹത്തദ്ധ്യഭയാന്ന യാതി മേ
 വിചിന്ത്യ രാജാനമചിന്ത്യദർശനം || 2.69.21 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അയോധ്യാകാണ്ഡേ ഏകോനസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||